

**REKENKAMERCOMMISSIE
HILLEGOM, LISSE EN NOORDWIJKERHOUT**

**JAARVERSLAG
2011**

Februari 2012

Inhoudsopgave

I. De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout	3
II. Onderzoeken van de rekenkamercommissie	4
III. Overige activiteiten	7
IV. Financiën	9

Bijlagen:

1. Aanbevelingen rapport Externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout
2. Aanbevelingen rapport Kwaliteit Huishoudelijke zorg
3. Aanbevelingen rapport Uitvoering Leerplichtwet in Holland Rijnland
4. Overzicht van door de Rekenkamercommissie HLN uitgebrachte rapporten

I. De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout

Leren voor de toekomst

De rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout toetst het door de gemeentebesturen van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout gevoerde beleid en beheer op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Daarvoor doet zij onderzoek. Het doel van de onderzoeken is om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeenten als geheel, zodat zij in de toekomst effectiever en efficiënter kunnen werken. Leren voor de toekomst staat daarbij voorop.

De rekenkamercommissie verricht haar werkzaamheden binnen de kaders van de verordening Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout en volgens een door haar vastgesteld onderzoeksprotocol.

Samenstelling rekenkamercommissie

De samenstelling van de rekenkamercommissie is in de loop van 2011 gewijzigd. In het kader van bezuinigingen is het aantal externe leden teruggebracht van drie naar twee.

De rekenkamercommissie bestaat daardoor sinds juli 2011 uit een externe voorzitter, een extern lid en drie raadsleden. De drie gemeenteraden benoemen elk een raadslid uit hun midden. Elk raadslid heeft een plaatsvervanger. De raadsleden worden voor een periode gelijk aan de zittingsduur van de raad benoemd. De externe leden worden voor vier jaar door de raden benoemd. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De heren Van der Velde en Eiselin begonnen in juli 2011 aan hun tweede termijn. De heer Popma stelde zich niet voor herbenoeming beschikbaar.

De samenstelling van de rekenkamercommissie was op 31 december 2011 als volgt:

voorzitter: de heer drs. P.A.M. van der Velde (extern, herbenoemd juli 2011)

leden : de heer drs. W.F.A. Eiselin (extern, herbenoemd juli 2011)

de heer W. de Bock (raadslid Hillegom)

de heer B.A. van Santen (raadslid Lisse)

de heer J.J.J. Beugelsdijk (raadslid Noordwijkerhout)

plaatsvervangers:

de heer Th. Adamse (raadslid Hillegom)

mevrouw V.V. Tsjebanova (raadslid Lisse)

de heer B. Gotink (raadslid Noordwijkerhout)

ambtelijk secretaris: mevrouw drs. T.C. van Wijck-Stolk

plaatsvervanger : de heer drs. J. Jaspers

Vergaderingen van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie kwam in 2011 elf keer bij elkaar. De vergaderingen vonden beurtelings plaats in de gemeentehuizen van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout.

II. Onderzoeken van de rekenkamercommissie

In 2011 aangeboden onderzoek

Onderzoek inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout

In april 2010 startte de rekenkamercommissie een onderzoek naar inhuur van externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout. Het doel van dit onderzoek was de gemeenteraad van Noordwijkerhout inzicht te verschaffen in de omvang van de externe inhuur en de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid daarvan. De rekenkamercommissie wilde door middel van dit onderzoek een bijdrage leveren aan een zorgvuldig afwegingsproces bij het overgaan tot externe inhuur.

Het onderzoek, dat onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie werd uitgevoerd door onderzoekers van BMC, werd in maart 2011 aan de gemeenteraad van Noordwijkerhout aangeboden.

De aanbevelingen van de rekenkamercommissie treft u aan in bijlage 1.

De behandeling van het rapport in de commissie en gemeenteraad verliep als volgt:

Noordwijkerhout	Commissie Bestuurlijke Aangelegenheden & Middelen d.d. 12 mei 2011. Bespreekstuk.	De raad heeft op 27 mei 2011 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2011, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.

Onderzoek Kwaliteit huishoudelijke zorg

Het onderzoek naar de kwaliteit van de huishoudelijke zorg ging in juli 2010 van start. Dit onderzoek had ten doel om de raden inzicht te verschaffen in de totstandkoming en uitvoering van de WMO-voorziening hulp bij het huishouden en waar mogelijk ideeën tot verbetering aan te geven. Dit onderzoek werd onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door onderzoekers van BMC. Het rapport werd in mei aan de gemeenteraden aangeboden. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie treft u aan in bijlage 2.

De behandeling van het rapport door de commissies en gemeenteraden vond als volgt plaats:

Hillegom	Informatieavond 13 oktober 2011	De raad heeft op 17 november 2011 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2011, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.
Lisse	Na bespreking in de commissie Maatschappij & Financiën d.d. 27 juni 2011 heeft de commissie het college van burgemeester en wethouders verzocht met een voorstel te komen hoe met de conclusies en aanbevelingen wordt omgegaan.	Op 15 september stemde de raad in met de reactie van het college op het rapport. Deze reactie is opgenomen in bijlage 2.
Noordwijkerhout	Commissie Samenlevingszaken d.d. 14 juni 2011	De raad heeft op 30 juni 2011 besloten de aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college van burgemeester en wethouders om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2011, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.

Onderzoek Uitvoering Leerplichtwet in Holland Rijnland

In januari 2011 is de rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout samen met een aantal rekenkamers en rekenkamercommissies uit de regio Holland Rijnland een onderzoek gestart naar de uitvoering van de leerplichtwet door het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). Het doel van het onderzoek was inzicht te verkrijgen in hoeverre op doelmatige en doeltreffende wijze door het Regionaal Bureau Leerplicht uitvoering wordt gegeven aan de taken die voortvloeien uit de Leerplichtwet.

Het onderzoek is onder begeleiding van een commissie door onderzoekers van de B&A groep uitgevoerd. De begeleidingscommissie was samengesteld uit vertegenwoordigers van de deelnemende rekenkamercommissie(s). Vanuit de rekenkamercommissie HLN nam de heer Popma hieraan deel.

Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport "Uitvoering Leerplichtwet in Holland Rijnland". Dit rapport is op 14 november 2011 door de begeleidingscommissie namens de samenwerkende rekenkamers en rekenkamercommissies aan de raden aangeboden.

Op 23 november vond in het bestuurscentrum van de gemeente Teylingen een presentatie en toelichting op het rapport plaats.

De behandeling van het rapport door de commissies en gemeenteraden vond als volgt plaats:

Hillegom		Het rapport werd door de agendacommissie rechtstreeks als hamerstuk geagendeerd voor raadsvergadering van 15 december 2011. De raad besloot om de aanbevelingen over te nemen en het college op te dragen hieraan uitvoering te geven. Daarnaast verzoekt de raad het college om jaarlijks, te starten vanaf de jaarrekening 2012, de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.
Lisse	Op 18 januari 2012 heeft de rekenkamercommissie het rapport in de commissie Maatschappij en Financiën gepresenteerd. Het college van burgemeester en wethouders zal te zijner tijd met een voorstel komen hoe met de aanbevelingen wordt omgegaan.	Er is nog geen voorstel van het college ontvangen.
Noordwijkerhout	Op 14 februari 2012 heeft de rekenkamercommissie het rapport in de commissie Samenlevingszaken gepresenteerd. De commissie besloot het raadsvoorstel als hamerstuk te agenderen voor de Raadsvergadering van 1 maart	

In 2011 gestart onderzoek

Naast het gemeenschappelijke onderzoek naar de uitvoering van de leerplichtwet is de rekenkamercommissie in 2011 een onderzoek naar het treasurybeleid en een onderzoek naar schuldhelpverlening bij de drie gemeenten gestart.

Onderzoek treasurybeleid

In mei 2011 startte het onderzoek naar het in 2010 gevoerde treasurybeleid bij de drie gemeenten. De rekenkamercommissie besteedde bij dit onderzoek ook aandacht aan de methodiek van de renteberekening in begroting en jaarrekening.

Doel van het onderzoek was om vast te stellen of de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout in 2010 rechtmatig, doelmatig en doeltreffend hebben geopereerd voor wat betreft het treasurybeleid. Het onderzoek is onder verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie uitgevoerd door onderzoekers van Deloitte.

Voor elk van de drie gemeenten is een rapport opgesteld. In januari 2012 zijn deze rapportages aan de raden aangeboden. De bespreking in de commissies vindt in maart plaats.

Onderzoek schuldhulpverlening

Het onderzoek naar schuldhulpverlening is in juli 2011 gestart. De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek is: wat is het niveau waarop de gemeenten Hillegom, Noordwijkerhout en Lisse vorm en inhoud geven aan de schuldhulpverlening? Het onderzoek wordt uitgevoerd door mevrouw Jungmann (Social Force).

In februari 2012 is de rapportage voor bestuurlijk hoor en wederhoor aan de colleges van burgemeester en wethouders van de drie gemeenten aangeboden.

De rekenkamercommissie verwacht eind maart het rapport aan de raden te kunnen aanbieden.

III. Overige activiteiten

Nazorgtrajecten

In haar jaarplan 2011 kondigde de rekenkamercommissie aan dat zij zich zou bezinnen op de manier waarop zij de externe effectiviteit van haar rapporten volgt. De externe effectiviteit heeft zowel betrekking op de wijze waarop de raden omgaan met de rapporten/de aanbevelingen van de rekenkamercommissie, als op de uitvoering van de desbetreffende raadsbesluiten door de colleges.

Tot nu toe heeft de rekenkamercommissie ongeveer twee jaar na het uitbrengen van haar rapport de colleges vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het raadsbesluit dat naar aanleiding van het desbetreffende rapport van de rekenkamercommissie is genomen. De rekenkamercommissie stelt zich op het standpunt dat het volgen van de uitvoering van de besluitvorming vooral een taak van de raden zelf is. Om dit te bevorderen heeft de rekenkamercommissie besloten om voortaan in het raadsvoorstel/raadsbesluit dat zij tegelijk met een rapport aan de raden aanbiedt op te nemen dat het college in de jaarrekening dient te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van de besluitvorming van de raad.

De rekenkamercommissie zal ook in de gesprekken met de gemeentesecretaris, griffier, burgemeester en fractievoorzitters aandacht vragen voor dit onderwerp.

“Aanbevolen door de rekenkamercommissie”

Wanneer in de afgelopen jaren de rapporten van de rekenkamercommissie in de commissie Maatschappij en Financiën te Lisse werden behandeld werd telkens geconcludeerd dat het college van burgemeester en wethouders met een raadsvoorstel zou komen ter verdere afhandeling van de besluitvorming. Deze raadsvoorstellen lieten nogal eens op zich wachten.

In 2011 heeft een inhaalslag plaatsgevonden.

In de rapportage “Aanbevolen door de rekenkamercommissie”, die op 14 april door de raad werd besproken, wordt verslag gedaan van de aanbevelingen van de tot dan toe uitgebrachte rapporten van de rekenkamercommissie, de besluitvorming en de wijze waarop uitvoering is gegeven aan deze aanbevelingen.

Tevens werd de procedure afspraak gemaakt om een keer in de twee jaar via het college verslag te doen aan de raad en de rekenkamercommissie van de voortgang van de uitvoering van de raadsbesluiten met betrekking tot rapporten van de rekenkamercommissie.

De rekenkamercommissie heeft met instemming kennis genomen van deze rapportage en de gemaakte procedureafpraak.

In haar jaarplan heeft de rekenkamercommissie aangekondigd dat zij in 2011 natrajecten zou starten voor de in 2009 aan de raden aangeboden rapporten “methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen” en “oorzaken en gevolgen vertraging grote projecten”. Deze nazorgtrajecten zijn nog niet gestart. Dit wordt begin 2012 opgepakt.

Interne evaluatie

Afgeronde onderzoeken

De rekenkamercommissie heeft het verloop van de onderzoeken “inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout” en “kwaliteit huishoudelijke zorg” intern geëvalueerd. Bij volgende onderzoeken wordt gebruik gemaakt van de uit deze evaluaties voortgekomen punten van verbetering.

Betrokkenheid burgers bij onderzoeken rekenkamercommissie

In 2011 sprak de rekenkamercommissie naar aanleiding van een interne evaluatie van het eigen functioneren af om voortaan in haar jaarverslag aandacht te besteden aan de wijze waarop burgers bij de onderzoeken van de rekenkamercommissie betrokken zijn.

Deelname afstemmingsoverleggen

College-onderzoeken ex artikel 213a

In artikel 213a van de Gemeentewet is vastgelegd dat het college de rekenkamercommissie tijdig op de hoogte brengt van onderzoeken die hij instelt. Daarnaast dient het college de rekenkamercommissie een afschrift te zenden van het verslag van de resultaten van de onderzoeken. In Lisse en Noordwijkerhout vinden deze onderzoeken niet meer plaats.

Accountantscontrole

In de controleverordening ex artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat de rekenkamercommissie betrokken wordt bij de afstemming met betrekking tot de accountantscontrole. Binnen de rekenkamercommissie is voor deze afstemming een taakverdeling tussen beide externe leden afgesproken. Het afstemmingsoverleg wordt door de drie gemeenten verschillend ingevuld. De rekenkamercommissie heeft voor Hillegom kennisgenomen van de controleplannen en managementletters en leest mee met de werkgroep accountantscontrole. In Lisse woont de rekenkamercommissie – zo mogelijk - de vergadering van de commissie M&F bij waar de verslagen van de accountant worden besproken. In december 2011 heeft de rekenkamercommissie kennisgemaakt met o.a. de accountant van Noordwijkerhout. Afgesproken is om elkaar te informeren.

Jaarlijks gesprekken met burgemeester, griffier en gemeentesecretaris van de drie gemeenten

In oktober 2011 hebben de voorzitter en secretaris gesproken met burgemeester, griffier en (loco)gemeentesecretaris van de gemeente Noordwijkerhout. Gesprekken in Hillegom en Lisse vinden in het eerste kwartaal van 2012 plaats.

Contact met de fractievoorzitters

Op 22 december 2011 heeft de rekenkamercommissie overlegd met de fractievoorzitters van de gemeenteraad van Noordwijkerhout. Op 9 januari 2012 was de rekenkamercommissie te gast bij het Presidium van Lisse en op 23 januari 2012 bij het Presidium van Hillegom.

Contacten met andere rekenkamer(s)commissies

Regiobijeenkomsten Rekenkamers en Rekenkamercommissies Holland Rijnland

Op 29 maart en 23 november 2011 woonden leden van de rekenkamercommissie de bijeenkomsten met de rekenkamer(commissie)s uit de regio Holland Rijnland bij.

Ledenvergaderingen van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR)

De ledenvergaderingen van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR) van 18 maart en 23 november werden door een lid van de rekenkamercommissie bijgewoond.

Externe communicatie

Bij de start van een onderzoek verstuurt de rekenkamercommissie persberichten. Dit gebeurt ook wanneer een rapport aan de raden wordt aangeboden.

Rapporten, jaarverslagen en jaarplannen van de rekenkamercommissie zijn te raadplegen via de gemeentelijke websites.

IV. Financiën

Bezuinigingen op budget rekenkamercommissie

In 2011 besloten de raden in het kader van een bezuinigingsronde te korten op het onderzoeksbudget voor de rekenkamercommissie.

De samenwerkingsovereenkomst Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout werd op het punt van het budget aangepast. Afsproken is dat de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout met ingang van 2012 jaarlijks een bedrag van € 0,61 per inwoner beschikbaar stellen. Dit was in 2011 € 1,05 per inwoner.

Daarnaast dragen de gemeenten Hillegom en Lisse een bedrag van € 0,28 per inwoner bij voor extra onderzoeken.

In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat een eventueel restantbudget, waarvoor in het begrotingsjaar verplichtingen zijn aangegaan, voor zover deze nog niet zijn verantwoord, wordt bijgeraamd in het volgende jaar.

Uitgaven 2011

Het beschikbare budget voor de rekenkamercommissie bedroeg in 2011 € 61.613,-

Hiervan is € 53 615,- uitgegeven. Het verschil tussen de begroting en werkelijke uitgaven kan deels worden verklaard doordat de met ingang van 1 juli 2011 ontstane vacature voor een derde extern lid niet is ingevuld.

	Inkomsten 2011	Begroting 2011	Werkelijke uitgaven 2011
Totale bijdrage van de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout	€ 61 613,-		
Vergoedingen externe leden		€18 000,-	€ 12 768,-
Onkosten/reiskosten/representatie		€ 1 500,-	€ 418,-
Abonnementen/		€ 750,-	€ 550,-

lidmaatschappen			
Deskundigheidsbevordering		€ 1 000,-	
Onderzoeken		€ 40 363,-	€ 39 879,-
totaal	€ 61 613,-	€ 61 613,-	€ 53 615,-

De kosten voor ambtelijke ondersteuning van 10 uur per week vallen buiten het budget van de rekenkamercommissie. De drie gemeenten dragen hierin naar rato van het aantal inwoners bij.

Vastgesteld in de vergadering van de rekenkamercommissie HLN d.d. 28 februari 2012.

drs. P.A.M. van der Velde
voorzitter

BIJLAGE 1

AANBEVELINGEN RAPPORT INHUUR EXTERNE ADVISEURS EN ARBEIDSKRACHTEN DOOR DE GEMEENTE NOORDWIJKERHOUT

Met betrekking tot de richtlijnen

- Stel via de programmabegroting nadrukkelijker inhuurkaders, zowel inhoudelijk (“wat moet het beleid opleveren?”) als budgettair (“wat mag het kosten?”). Dit is extra van belang nu de raad in de programmabegroting 2011 heeft aangegeven een besparing op inhuur te willen realiseren met een omvang van bijna 50% (“wat mag het minder kosten en wat willen wij dientengevolge minder bereiken?”).
- Versterk de sturing en het toezicht door met het management te bespreken op welke wijze controle wordt uitgeoefend op de wijze waarop de externe inhuur binnen de organisatie plaats vindt.
- Laat de inhuurregels nadrukkelijker aansluiten op de Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Verzamel periodiek kwalitatieve en kwantitatieve informatie. Dit is zeer relevant voor het sturen op beleidsrealisatie en het verder optimaliseren van het inhuurproces.

Met betrekking tot de naleving van de richtlijnen

- Vraag boven de norm van enkelvoudige onderhandse aanbesteding altijd meer dan één offerte. Tijdsinvestering in concurrentiestelling bij de start verdient zich in het uitvoeringstraject terug. Naast een prijs/kwaliteit vergelijking geeft het opvragen van meerdere offertes input om tot een scherpe(re) opdrachtformulering te komen. Het voorkomt ook het risico van juridische procedures over de toepassing van de aanbestedingsregels.
- Zorg voor een degelijke begeleiding van de uitvoering van de vastgestelde opdracht. Bevorder periodiek overleg over de uitvoering van de opdracht en maak afspraken over het vervolg. Leg deze afspraken schriftelijk vast in het inhuur/-projectdossier.
- Registreer inhuur van extern personeel in de financiële administratie niet alleen per afdeling, maar ook per inhuurcategorie aan de hand van het begrippenkader zoals beschreven in hoofdstuk 3.2. De informatiewaarde en de transparantie en daarmee de mogelijkheid tot sturing, nemen daardoor verder toe.
- Stel voor alle inhuurcategorieën checklists op voor het inhuurproces en de archivering.
- Maak zoveel mogelijk gebruik van de professionele kennis en ervaring die bij de inkoopadviesfunctie aanwezig is. Naast adviserende ondersteuning bij de uitvoering van het inkoop-, cq. inhuurproces (aanbesteding, onderhandeling en contractering) ontstaat zo ook een beter centraal zicht op inhuur in relatie tot de inhuurbeleidskaders.

Met betrekking tot het motiveren van de inhuur en het beoordelen van de inhuurkwaliteit

- Door scherpere opdrachtformulering (inclusief prestatie- en evaluatieafspraken) en begeleiding tijdens de uitvoering kan het aantal opdrachten met meerwaarde verder toenemen.

- Leg via de inkoopadviesfunctie prioriteit bij het voldoen aan de basisvoorwaarden van externe inhuur door gedurende een langere periode halfjaarlijks gericht in beeld te brengen in hoeverre de verschillende organisatieonderdelen voldoen aan de “inhuurregels” ten einde te kunnen beoordelen of verbeteringen optreden.
- Vergroot de toegankelijkheid van belangrijke documenten per opdracht. In elk geval moet van elke opdracht in één dossier vastgelegd worden:
  - Het offertetraject, inclusief de motivatie inzake de keuze voor een leverancier.
  - De motivatie tot het afwijken van de inhuurbeleidskaders (indien van een afwijking sprake is).
  - De opdrachtbevestiging (resultaatverplichting, tijd, kosten, evaluaties).
  - De evaluatie van de opdracht (tussentijds en na afloop).

Met betrekking tot de informatievoorziening aan de gemeenteraad

- Maak met het college van burgemeester en wethouders afspraken over de wijze waarop en de frequentie waarmee de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het opstellen van inhuurbeleidskaders, inclusief kaders inzake zelf doen versus uitbesteden.
- Maak met het college van burgemeester en wethouders afspraken over wijze waarop en de frequentie waarmee de gemeenteraad wordt geïnformeerd over zowel budgetontwikkeling als de realisatie van het inhuurbeleid.

BIJLAGE 2

AANBEVELINGEN RAPPORT KWALITEIT HUISHOUDELIJKE ZORG

1. Benoem voor alle prestatievelden de resultaten van het beleid en de manier waarop deze resultaten worden gemonitord.

Een nieuwe beleidsnota Wmo is in Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout waarschijnlijk in voorbereiding, want de huidige nota heeft een reikwijdte tot 2011. Een aanbeveling voor alle prestatievelden is om de resultaten van het beleid te benoemen, plus de manier waarop de resultaten worden gemonitord, zodat de raad kan bepalen of de resultaten zijn behaald.

2. Bepaal als gemeenteraad een standpunt in de kanteling en bekijk daarbij hulp bij het huishouden in relatie tot andere Wmo-onderdelen.

De voorziening hulp bij het huishouden wordt door landelijke ontwikkelingen getrokken in een discussie over bredere afwegingen in het kader van de Wmo: de kanteling. De kanteling is in dit stadium niet een uitvoeringskwestie maar een beleidskwestie. De gemeenteraden moeten daarin een standpunt bepalen.

De aanbeveling is dat de gemeenteraden bij de ontwikkeling van de Wmo kijken naar hulp bij het huishouden in relatie tot andere Wmo-onderdelen.

3. Verschaf duidelijkheid over de eigen bijdragen.

Op het niveau van de hulp bij het huishouden wordt ook een aanbeveling gedaan. Het is landelijk bepaald dat de eigen bijdrage wordt vastgesteld en geïnd door het CAK. De cliënt weet niet wat de financiële gevolgen zijn van de voorzieningen die hij/zij krijgt. Het past in de informatie en adviesfunctie van de gemeente om zoveel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over eigen bijdragen. Dit kan door inkomenstabellen te hanteren met de bijbehorende maximale eigen bijdragen. Deze informatie zou beschikbaar moeten zijn in het zorgloket en bij de consulenten die op huisbezoek gaan.

4. Laat je als gemeenteraad actiever betrekken bij de ontwikkeling van de Wmo door informeren en besluitvorming in twee aparte bijeenkomsten plaats te laten vinden.

Op dit moment speelt de discussie over bezuinigingen. Raadsleden zijn geneigd de betaalbaarheid van voorzieningen te beschouwen als de grens van wat mogelijk is. Bij de discussie over de kanteling gaat het er juist om de Wmo-voorzieningen duurzaam te maken; zorgen dat als er meer mensen een beroep op ondersteuning doen, dat het dan toch betaalbaar blijft. Het gaat om het koppelen van voorzieningen en het anders inzetten van beroepskrachten. Dit vergt een creatieve aanpak. De aanbeveling is dat gemeenteraden zich actiever laten betrekken bij de ontwikkeling van de Wmo door eerst een bijeenkomst te houden over mogelijkheden en voorbeelden en pas in een tweede bijeenkomst besluiten te nemen op voorliggende voorstellen met keuzeopties.

5. Maak als gemeenteraad onderscheid in verantwoordingsinformatie, monitorgegevens en evaluaties en beleidsvoorstellen en bespreek deze.

In de afgelopen periode lieten gemeenteraden zich vooral leiden door klachten over hulp bij het huishouden. Hoewel er structurele afspraken waren over evaluaties, heeft dat niet geleid tot gesprekken over de resultaten in het licht van de afgesproken resultaten en de rol van de raad daarbij. Er is vooral gesproken over praktische voorstellen om klachten te verhelpen. Daarbij discussieerden de raden mee over besluiten die de eigen wethouder in het dagelijks bestuur van de ISD al had genomen. De aanbeveling is om onderscheid te maken in 1) verantwoordings- informatie van het dagelijks bestuur van de ISD aan de raad, 2)

monitorgegevens van de ISD aan de raad en 3) evaluaties en beleidsvoorstellen met keuzeopties door de ambtelijke organisatie aan de raad.

6. Neem op korte termijn maatregelen die er in voorzien dat de ISD tijdig deugdelijke informatie kan aanleveren voor benchmarking en beleidsevaluatie.

Tijdens dit onderzoek is gebleken dat de ISD geen betrouwbare cijfers heeft aangeleverd voor de Benchmark Wmo 2010. De verkeerde cijfers zijn afgegeven in mei 2010 waardoor er ook twijfel is over de juistheid van de gegevens in de jaarrekening 2009 die in april 2010 is toegezonden aan de gemeenten¹. De gemeenteraden lopen hierdoor het risico dat ze het beleid gaan bijsturen op ondeugdelijke gronden. De gemeenteraden doen er goed aan om de ISD te vragen om een verificatie en verklaring voor de bevindingen uit de Benchmark Wmo 2010, zoals vermeld in hoofdstuk 8 en bijlage 3.

7. Betrek de Wmo-platforms tijdig en gebruik het platform als signaleringsinstrument.

De Wmo-platforms ervaren dat zij vaak laat om een reactie gevraagd worden waardoor een advies niet meer of nauwelijks meegenomen wordt in het proces. Hierdoor wordt er te weinig gebruik gemaakt van de adviesfunctie van het Wmo-platform. De Wmo-platforms hebben daarnaast een belangrijke signaleringstaak. Deze is zeer waardevol om meer informatie boven tafel te krijgen over de uitvoeringspraktijk.

REACTIE COLLEGE LISSE

1. Benoem voor alle prestatievelden de resultaten van het beleid en de manier waarop die resultaten worden gemonitord.

“In de ontwikkeling van het nieuwe beleid wordt hier naar gekeken en gezocht naar manieren om resultaten te monitoren. De 9 prestatievelden van de Wmo omvatten in feite een heel groot deel van het gemeentelijk beleid. De nota zal specifiek inzoomen op actuele onderwerpen als de kanteling”.

2. Bepaal als gemeenteraad een standpunt in de kanteling en bekijk daarbij hulp bij het huishouden in relatie tot andere Wmo-onderdelen.

“In onze voorstellen wordt hier op ingegaan”.

3. Verschaf duidelijkheid over de eigen bijdragen.

“Het CAK stelt de eigen bijdragen vast op grond van inkomensgegevens waarover wij of de ISD niet beschikken. Wel is een standaard rekenmodel beschikbaar waarmee de eigen bijdrage(naar benadering) berekend kan worden. Mensen kunnen daar uiteraard mee geholpen worden. Deze rekenmethode geeft alleen een goede uitkomst als alle inkomensgegevens correct worden ingevoerd en het daadwerkelijke gebruik van de hulp ingevoerd wordt. De ISD medewerkers informeren de klant binnen de gegeven randvoorwaarden”.

4. Laat je als gemeenteraad actiever betrekken bij de ontwikkeling van de Wmo door informeren en besluitvorming in twee aparte bijeenkomsten plaats te laten vinden.

“In het traject om te komen tot nieuw Wmo-beleid zijn diverse informatie momenten opgenomen. Er is een planning gemaakt om te komen tot een nieuw Wmo-beleid”.

---

¹ De constatering “waardoor er ook twijfel is over de juistheid van de gegevens in de jaarrekening 2009 die in april 2010 is toegezonden aan de gemeenten” is na vaststelling van het rapport door de rekenkamercommissie teruggenomen. Zie voor een nadere toelichting het voorwoord bij dit rapport.

5. Maak als gemeenteraad onderscheid in verantwoordingsinformatie, monitorgegevens en evaluatie en beleidsvoorstellen en bespreek deze.

“Zowel van het college als het ISD-bestuur wordt u geïnformeerd op diverse manieren. Het is nu nog niet gebruikelijk dat beleidsvoorstellen met keuze opties worden gepresenteerd. Dat zal wel gebeuren bij de Wmo-keuzenota. Het is aan u om aan te geven of u deze methodiek wil gebruiken”.

6. Neem op korte termijn maatregelen die er in voorzien dat de ISD tijdig deugdelijke informatie kan aanleveren voor benchmarking en beleidsevaluatie.

“Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van cijfers uit de Wmo-benchmark. De afgelopen jaren is deze benchmark gehouden en elk jaar blijkt dat het lastig is om cijfers aan te leveren op een wijze waarmee vergelijking met andere cijfers (gemeenten) mogelijk is. Dit geldt niet alleen voor het financiële deel maar ook voor andere onderdelen van de benchmark. We doen mee aan de benchmark omdat daarmee voldaan wordt aan de eis van het Rijk om verantwoording af te leggen.

Het is echter niet verplicht om dat via een benchmark te doen. Door zelf informatie op de website artikel 9 in te voeren wordt voldaan aan de eis van verantwoording. Op deze website is ook een vergelijking te maken met andere gemeenten. We zullen bezien op welke wijze we hiermee om gaan de komende jaren.

Als het gaat om informatie die de ISD aanlevert voor evaluatie van beleidsvoorstellen is de informatie gebaseerd op de managementinformatie van de ISD. Cijfers worden op dezelfde wijze gegenereerd, er vindt op administratief niveau geen vergelijking met anderen plaats”.

7. Betrek de Wmo-platforms tijdig en gebruik het Wmo-platform als signaleringsinstrument.

In de huidige praktijk wordt de Wmo-adviesraad betrokken in de beleidsontwikkeling. Daarnaast signaleert de Wmo-adviesraad.

BIJLAGE 3

AANBEVELINGEN RAPPORT UITVOERING LEERPLICHTWET IN HOLLAND RIJNLAND

Mate van doelgerichtheid en doelmatigheid van de uitvoering van de taken

Aanbeveling 1

Vergelijk periodiek de efficiëntie door benchmarking met Ingrado-normen en andere RBL's

Het RBL voert op dit moment haar taken efficiënt uit. Een periodieke vergelijking (bijvoorbeeld eens per twee jaar) met de Ingrado-normen en andere RBL's is aan te bevelen. Zeker in het licht van altijd terugkerende discussies over de inwonerbijdrage van de gemeenten. Deze aanbeveling dient vorm te worden gegeven door het RBL.

Aanbeveling 2

Stel als gemeenten streefwaarden op betreffende de mate waarin scholen verzuim melden en de mate van verzuim onder leerplichtigen. Besteed hierbij specifieke aandacht aan het mbo.

De streefwaarden dienen op twee onderwerpen betrekking te hebben: de mate waarin scholen verzuim melden (percentage meldende scholen) en de mate van verzuim onder leerplichtigen (percentage leerplichtigen dat verzuimt). Met name bij het MBO dient nog een flinke slag te worden gemaakt in zowel de registratie als de uitval door verzuim. De opdrachtgevers (de samenwerkende gemeenten) dienen deze aanbeveling ter hand te nemen, waarbij het RBL gevraagd kan worden met een voorstel te komen

Aanbeveling 3

Geef als RBL van 2012 inzicht in de verklaringen achter de behaalde resultaten en ook aanbevelingen voor vervolgacties. Maak de jaarlijkse verantwoording meer betekenisvol.

Dus als een streefwaarde wel of niet wordt gehaald, dient daarvoor een verklaring te worden gegeven. Vervolgacties kunnen de verantwoordelijkheid zijn van het RBL, maar ook van de gemeente. De jaarlijkse verantwoording krijgt daarmee een betekenis die ook in concrete acties zichtbaar wordt. Bovendien wordt dan ook inzichtelijk wat het rendement is (wat werkt en wat niet) van de instrumenten die het RBL inzet (bijvoorbeeld deelname aan lokale zorgnetwerken) om haar taken uit te voeren.

Aanbeveling 4

Zorg voor beleidsmatige capaciteit bij de gemeente om uitvoering leerplichttaken effectief te verbinden met lokaal jeugdbeleid.

In de ambtelijke organisaties van de afzonderlijke gemeenten dient de beleidsmatige capaciteit aanwezig te zijn om de (uitkomsten van de) uitvoering van de leerplichttaken door het RBL effectief te kunnen verbinden met het lokale (preventieve) jeugdbeleid.

Meerwaarde

Aanbeveling 5

Expliciteer de meerwaarde van de samenwerking en leg daarbij de nadruk op de bijdrage van het RBL aan het lokaal preventief jeugdbeleid van de gemeente.

Dus welke bijdrage levert het RBL aan bijvoorbeeld vroegsignalering en uitval op school. Daarmee wordt de meerwaarde van de regionale samenwerking ook inhoudelijk geladen voor de gemeenten en overheersen niet de bedrijfsmatige argumenten. Deze aanbeveling dient door het RBL, als opdrachtnemer, te worden opgepakt.

Kaderstellende en controlerende rol gemeenten

Aanbeveling 6

Gemeenteraden zouden, naast de formulering van de eerder genoemde streefwaarden, zich vanuit hun kaderstellende rol moeten concentreren op de bijdrage die het RBL (en ook de RMC-functie en Jongerenloket) moet leveren aan het lokale preventieve jeugdbeleid.

Dit ook in het licht van de overgang van de provinciale jeugdzorg naar de gemeenten. Daarmee wordt duidelijk welke relevantie het RBL heeft voor de lokale politieke agenda.

Aanbeveling 7

Het jaarverslag van het RBL dient naar inhoud en vorm beter de kaderstellende en controlerende rol van de lokale raden te voeden, met name omdat de wens en de noodzaak bestaan om de RBL-prestaties te verbinden met het lokale jeugdbeleid.

In het jaarverslag dient daarom steeds te worden verantwoord welke bijdrage het RBL heeft geleverd aan de realisatie van de lokale (en waar die er is de regionale) preventieve jeugdagenda. Daarmee wordt de keten van kaderstelling en controle sluitend gemaakt.

BIJLAGE 4

DOOR DE REKENKAMERCOMMISSIE HLN UITGEBRACHT RAPPORTEN

2006

Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Hillegom in 2004
Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Lisse in 2004

2007

Digitale dienstverlening aan de burgers van Hillegom
Digitale dienstverlening aan de burgers van Lisse
Digitale dienstverlening aan de burgers van Noordwijkerhout

Het gebruik van fractieondersteuning in Hillegom
Het gebruik van fractieondersteuning in Lisse
Het gebruik van fractieondersteuning in Noordwijkerhout

Sturing en verantwoording in de Wet Werk en Bijstand in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout

Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Hillegom
Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Lisse
Doeltreffendheid en doelmatigheid leges gemeente Noordwijkerhout

2008

Quick scan speelruimtebeleid gemeente Hillegom
Quick scan speelruimtebeleid gemeente Lisse
Quick scan speelruimtebeleid gemeente Noordwijkerhout

2009

Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Hillegom
Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Lisse
Methodiek onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen gemeente Noordwijkerhout

Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Hillegom
Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Lisse
Oorzaken en gevolgen van vertraging grote projecten in de gemeente Noordwijkerhout

2010

Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Hillegom
Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Lisse
Bezoldiging en declaratiegedrag van het bestuur en hogere ambtenaren in de gemeente Noordwijkerhout

Behandeling bezwaarschriften gemeente Hillegom
Behandeling bezwaarschriften gemeente Lisse
Behandeling bezwaarschriften gemeente Noordwijkerhout

2011

Inhuur externe adviseurs en arbeidskrachten door de gemeente Noordwijkerhout
Kwaliteit huishoudelijke zorg Wmo
Uitvoering Leerplichtwet